

Ny lov om bærekraftige produkter: strengere krav til resirkulering og produkters holdbarhet

Line Voldstad
Partner, Head of EU Regulatory and IPT

Ketil Sellæg Ramberg
Partner

Katrine Lillerud
Senioradvokat

Emma Bruin Coulthard
Advokatfullmektig

Ny [lov om bærekraftige produkter og verdikjeder](#) gjelder fra 1. juli 2024. Den nye loven stiller krav til at man ved produksjon og forbruk av varer utnytter ressursene bedre i alle ledd. Slik skal produktets livsløp bli mer bærekraftig, også sett i et globalt perspektiv. Loven er tett knyttet opp imot EUs grønne giv og den nye [økodesignforordningen](#) som trer i kraft i EU fra midt i juli 2024.

Rammeregelverk for bærekraftige produkter er selve flaggskipet i handlingsplanen for [sirkulær økonomi fra EU](#). På EU-nivå har handlingsplanen for sirkulær økonomi identifisert syv prioriterte produktgrupper av stor økonomisk og miljømessig betydning: 1) emballasje og plast, 3) tekstil, 4) elektriske og elektroniske produkter, 5) batterier og kasserte kjøretøy, 6) bygg- og anlegg og 7) mat, vann og næringsstoffer. Regelverkene som gjelder disse områdene skal gjøre hele livsløpet, fra produksjonsstadiet, via bruksfasen og til avfallsstadiet, mer sirkulært og ressurs effektivt.

Nærmere om økodesignkrav

EUs økodesignforordning skal fortløpende utfylles og konkretiseres gjennom mer detaljerte, produktspesifikke underliggende forordninger. Nye krav etter [økodesignforordningen](#) er bl.a. krav til:

1. Produktets holdbarhet, gjenbrukbarhet, oppgradering og reparerbarhet
2. Tilstedeværelse av stoffer som hemmer sirkularitet
3. Energi- og ressurs effektivitet herunder tesirkulert innhold
4. Reproduksjon og resirkulering
5. Karbon- og miljøfotavtrykk
6. Informasjonskrav, inkludert et digitalt produktpass.

Økodesignforordningen må sees i sammenheng med øvrig regelverksutvikling knyttet til det grønne skiftet. Et eksempel er batteriforordningen som er en pilot for de mer spesifikke reglene som kommer for andre produktkategorier med vesentlig karbon- og miljøforavtrykk. Batteriprodusentene er alt pålagt et utvidet produsentansvar og krav til innsamling av batterier skjerpes slikt at det på sikt vil være 100 % innsamlingsgrad for batterier som plasseres på EU-markedet.[1]

EUs nye økodesignforordning erstatter det gjeldende økodesigndirektivet, med noen overgangsordninger fra 18. juli 2024.[2]

Nye regler i Norge - økodesign, nytt tilsyn og kontroll på verdikjeden

I Norge vil "bærekraftige produkter-loven" som gjelder fra 1. juli være et supplement til dagens regelverk om forurensning, avfall og helse- og miljøfarlige kjemikalier i forurensningsloven og produktkontrollloven.

Loven medfører blant annet:

1) Hjemmel for ny EU regulering: En generell forskriftshjemmel for å kunne vedta norske forskrifter til gjennomføring av EØS-rettslige krav i hele verdikjeder for produktkategoriene batteri og kjøretøy, emballasje, plast, elektriske og elektroniske produkter og tekstiler. Loven inneholder også nye regler med mulighet for nye forskrifter for utvidet produsentansvar inkl. register over produsenter og grønne offentlige anskaffelser.[3]

2) Dokumentasjonskrav: Loven gir hjemmel til å kreve dokumentasjon om produktenes bærekraftighet og innebærer et utvidet produsentansvar som følge av at økodesignkravene strammes inn.[4]

3) Ny tilsynsmyndighet(er): Miljødirektoratet og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) skal sørge for etterlevelse av regelverket. Direktoratene kan ved enkeltvedtak forby produksjon, innførsel, omsetning, eksport, bruk eller annen behandling av produkt samt pålegge tilbakekall eller tilbaketrekking av produkt og ilegge gebyrer samt tvangs mulkt for at vedtak blir gjennomført.[5]

Oppsummert

Lovens hovedformål er å fremme produkter som bidrar til et ressurs effektivt og bærekraftig produksjons- og forbruksmønster i en sirkulær økonomi. Loven tar alt høyde for EUs fornyede økodesignforordning før denne er implementert i EØS-avtalen og norsk rett og medfører strengere regler for produkter som tilbys i Norge, med økte dokumentasjonskrav til gjenbrukbarhet som vil håndheves av NVE og Miljødirektoratet.

[1] Med produktpass menes at produktene og emballasjen de kommer i merkes med en QR-kode og/eller smart merking som inneholder informasjon om produktets klimaavtrykk (f.eks. fra materialbruk, produksjonen og transport), og om det er reparerbart og resirkulerbart.

[2] Se Artikkel 79.

[3] Se lovens § 4.

[4] Se lovens § 3.

[5] Se lovens § 5.

Fagområder Sustainability & ESG, EU/EØS- og Konkurranserett
